

www.
dost.
gov.
az

Əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiya vasitələri ilə təmin edilməsi

Fərdi reabilitasiya proqramı

 142
ÇAĞRI MƏRKƏZİ

DOST
DAYANIQLI VƏ OPERATİV
SOSIAL TƏMINAT AGENTLIYI

Reabilitasiya vasitələri ilə təmin olunma prosesi hansı qaydada həyata keçirilir?

Əlilliyin müəyyən edilməsi tarixindən 10 (on) iş günü müddətində Nazirliyin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi üzərindən əlilliyi olan şəxsin və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinin əlaqə vasitələrinin birinə Fərdi proqramın hazırlanması üçün vaxt və yer barədə məlumat göndərilir.

Əlilliyi olan şəxsin qanuni nümayəndəsi olmadıqda, eləcə də qanuni nümayəndə və ya əlilliyi olan şəxs proqramın hazırlanmasında iştirak edə bilməyəcəyi barədə TSEK-i məlumatlandırdıqda proqram onun yaşadığı yerdə hazırlanır.

TSEK tərəfindən fərdi reabilitasiya proqramı əlilliyi olan şəxsin və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinin iştirakı ilə 2 (iki) iş günü ərzində hazırlanır. Hazırlanmış Fərdi proqram 1 (bir) iş günü müddətində MEİS-ə daxil edilir.

TSEK əlilliyi olan şəxsin reabilitasiya vasitələri ehtiyacını müəyyənləşdirir.

Reabilitasiya vasitələrini əlilliyi olan şəxsə və ya onun qanuni nümayəndəsinə şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd və ya Azərbaycan Respublikasının ərazisində daimi yaşamaq üçün icazə vəsiqəsi, qanuni nümayəndəyə münasibətdə isə müvafiq etibarnamə əsasında təhvil verirlər.

Reabilitasiya vasitələrini haradan əldə etmək olar?

Fərdi Reabilitasiya Proqramında reabilitasiya vasitələrinə dair müvafiq göstərişlərin müəyyən edildiyi tarixdən etibarən minik avtomobilləri Sosial Xidmətlər Agentliyi və ya Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyin tabeliyindəki “Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi”nin “DOST” mərkəzləri, digər reabilitasiya vasitələri isə Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin tabeliyindəki Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzi və ya “DOST” mərkəzi tərəfindən əlilliyi olan şəxsin və ya onun qanuni nümayəndəsinin müraciəti əsasında onlara təhvil verilir.

Kimlərin dövlət tərəfindən minik avtomobili ilə təmin olunmaq hüququ vardır?

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin minik avtomobili ilə növbədənkənar

1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələri ilə, hərbi xidmət vəzifələrini yerinə yetirməklə, Çernobil AES-də hərbi xidmət vəzifələrini (xidməti vəzifələri) yerinə yetirməklə, habelə Çernobil AES-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən olunmuş şəxslərin ümumi növbə ilə pulsuz minik avtomobili ilə təmin olunmaq hüququ vardır.

Minik avtomobillərinin qeydiyyatata gətürülməsi

Minik avtomobili Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyin mülkiyyətində saxlanılmaqla qeydiyyatata gətür.

Əlilliyi olan şəxsə həm minik avtomobili, həm mühərrikli təkərli oturmaq təyin oluna bilərmi?

Tibbi göstərişlərdə əlilliyi olan şəxsin həm minik avtomobilinə, həm də mühərrikli təkərli oturmağa ehtiyacına göstəriş olduğu halda, Şəxsin seçimi ilə onlardan biri təyin edilir.

Əlilliyi olan şəxs hər iki reabilitasiya vasitəsini əldə etmək istədikdə, ikinci reabilitasiya vasitəsi ona ödənişli əsaslarla növbədən kənar verilir

Minik avtomobili ilə təmin olunmuş əlilliyi olan şəxs vəfat etdikdə nə baş verir ?

Minik avtomobili verilmiş əlilliyi olan şəxs vəfat etdikdən sonra avtomobil onun ailəsinin mülkiyyətində qalır və vəfat etmiş Şəxsin ailə üzvündən birinin adına keçirilməklə qeydiyyatdan çıxarılır.

Təyin olunmuş mexaniki təkərli oturmaq istifadə müddəti başa çatmamışdan əvvəl yararsız vəziyyətə düşdükdə nə etmək lazımdır?

Əlilliyi olan şəxsə verilmiş mexaniki təkərli oturmaqlar istifadə müddəti başa çatmamışdan əvvəl yararsız vəziyyətə düşdükdə, Şəxsin və ya onun qanuni nümayəndəsinin müraciəti əsasında Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzində həmin reabilitasiya vasitələrinə 3 (üç) iş günü müddətində texniki baxış keçirilir, təmiri mümkün olmadıqda Mərkəzin tibbi texniki komissiyası tərəfindən protokol tərtib edilməklə Mərkəz tərəfindən yenisi ilə əvəz olunur.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 18 dekabr tarixli 501 nömrəli Qərarına müvafiq olaraq əlilliyi olan şəxslərə verilmiş reabilitasiya vasitələrinin təmir və dəyişdirilmə müddətləri reabilitasiya vasitəsinin növündən asılı olaraq dəyişir.

Növbəlilik hansı formada həyata keçirilir və haradan izləmək olar?

Əlilliyi olan şəxs minik avtomobili və ya mühərrikli təkərli oturmaqla Fərdi Reabilitasiya Programının tərtib edilmə ardıcılığına görə formalaşan növbəliliyə uyğun olaraq təmin edilir.

“Əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiya vasitələri ilə təmin edilməsi Şərtləri və Qaydasına” uyğun olaraq minik avtomobili və ya mühərrikli təkərli oturmaq təyini barədə qərar verildiyi gün əlilliyi olan şəxsə dair məlumatlar mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemindəki növbəlik siyahısına daxil edilir.

Əlilliyi olan şəxs özünün növbəsi barədə məlumatları Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyin “e-sosial” internet portalından əldə edə bilər.

Fərdi reabilitasiya proqramı nədir?

Fərdi reabilitasiya proqramı əlilliyi olan şəxsin tibbi, peşə-əmək, psixoloji-pedaqoji reabilitasiyası və sosial bacarıqların inkişafı ilə əlaqədar kompleks tədbirləri özündə əks etdirən sosial proqramdır.

Fərdi reabilitasiya proqramı hansı müddətə tərtib edilir?

Fərdi proqram əlilliyin müəyyən edildiyi müddətə, əlillik müddətsiz müəyyən edildikdə isə 5 (beş) il müddətinə tərtib olunur.

TSEK hər bir reabilitasiya tədbirinin həyata keçirilməsi müddətini, Fərdi proqramın müddətindən çox olmamaqla müəyyən edir.

Əlilliyi olan şəxs və (və ya) onun qanuni nümayəndəsi Fərdi proqramın tərtib edilməsindən imtina etdikdə bu məsələ TSEK

tərəfindən 1 (bir) iş günü müddətində aktlaşdırılır və həmin gün mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemə daxil edilir.

Fərdi reabilitasiya proqramının elektron qaydada izlənilməsi

Hazırlanmış Fərdi proqram “e-sosial” internet portalında əlilliyi olan şəxsin şəxsi kabinetində xüsusi bölmədə əks olunur. Şəxsi kabinetdə əlilliyi olan şəxsin fərdi məlumatları, əlillik dərəcəsi, əlilliyin səbəbi, müddəti, Fərdi proqramın təsdiq olunma tarixi, proqram üzrə keçiriləcək reabilitasiya tədbirləri, onların başlanma və bitmə tarixləri, habelə onların icra vəziyyəti barədə məlumatlar əks olunur.

Hansı xəstəliklər üzrə tibbi göstərişlər əlilliyi olan şəxslərə dövlət tərəfindən pulsuz minik avtomobili verilməsinə əsasdır:

1. ikinci (II B) dərəcəli xroniki qan dövranı çatışmazlığı;
2. ağciyər çatışmazlığı, II dərəcəli;
3. bir aşağı ətrafın iflici və ya nəzərə çarpan parezi;
4. hemiplegiya, nəzərə çarpan hemiparez;
5. nəzərə çarpan ataksiya, hi - perkinetik amiostatik sindrom;
6. hər iki aşağı ətrafın xroniki tromboobliterasiyaedici xəstəlikləri, II dərəcə arterial çatışmazlıqları,

aşağı ətraf venalarının xəstəlikləri, hər iki aşağı ətrafda II -III d ərəcə venoz çatışmazlığı, trofiki pozuntularla;

7. hər iki aşağı ətrafın fillik xəstəliyi;

8. hər iki pəncənin Şopar və yaxud daha yüksək səviyyədə güdülü;

9. aşağı ətrafın baldır və yaxud bud səviyyəsində güdülü;

10. hər iki bud-çanaq oynağının ankilozu

11. onurğanın ayaq üst ə durmağı və hərəkəti xeyli çətinləşdirən xəstəlikləri, deformasiyaları. Onurğa sütunu funksiyasının kəskin nəzərəçarpan pozulması ilə müşahidə olunan III-IV dərəcəli əyilmələr;

12. bir aşağı ətraf və ya çanaq qurşağı sümüklərinin xroniki osteomiyiti (2 ildən artıq gedişli fistula və ya sekvestrli boşluqların olması ilə);

13. aşağı ətrafda böyük ölçülü (sümük çevrəsinin yarısından artığı dağılıqda) sümük defekti və yaxud uzun müddət sağalmayan xora (10 sm 2 - dən böyük) olduqda;

14. hər iki bud və yaxud baldır sümüklərinin əyri bitişmiş sınığı nəticəsində aşağı ətrafın funksiyasının kəskin pozulması, hər iki bud-çanaq və yaxud hər iki diz oynaqlarında kəskin kontraktura olduğu halda;

15. əlilliyi olan şəxsin hər iki gözünün görmə itiliyi 0,04-dən aşağı və ya görmə sahəsi 5 (beş) dərəcədən aşağı olduqda.

Bunları bilmək lazımdır:

Əlilliyi olan şəxsə verilmiş minik avtomobilinin və ya mühərrikli təkərli oturmaq üçün satılması və ya bağışlanması qadağandır. Minik avtomobilini idarə etmək hüququ həm əlilliyi olan şəxsə, həm də onunla eyni yaşayış məntəqəsində yaşayan sürücülük vəsiqəsi olan ailə üzvünə verilir.

Minik avtomobili və ya mühərrikli təkərli oturmaq üçün alması olmayan əlilliyi olan şəxs vəfat etdikdə, minik avtomobili Sosial Xidmətlər Agentliyi, mühərrikli təkərli oturmaq üçün Dövlət Tibbi Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi tərəfindən götürülür və növbəlik siyahısındakı ardıcılığa uyğun olaraq digər əlilliyi olan şəxsə verilir.

Sosial Xidmətlər Agentliyinin tabeliyindəki sosial xidmət müəssisələrində tam dövlət təminatında olan əlilliyi olan şəxslərə minik avtomobili verilmir.

Hüququ yarandığı halda əlilliyi olan şəxs minik avtomobili ilə təmin edilənədək, Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən onlara ildə iki dəfə nəqliyyat xərci kimi əmək pensiyasının minimum məbləğinin 20 faizi məbləğində pul kompensasiyası verilir.

Reabilitasiya vasitələri ilə təmin edilmə tibbi göstərişlər olduğu halda, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin tibbi-sosial ekspert komissiyalarının qərarı

əsasında minik avtomobilinə münasibətdə Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən, digər reabilitasiya vasitələrinə münasibətdə isə Protez Ortopedik Bərpa Mərkəzi tərəfindən səyyar, ambulator və stasionar formada həyata keçirilir.

Reabilitasiya vasitələrinin texniki normativ hüquqi aktlara uyğunluğuna nəzarət Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir.

 +99412 5255026, +99412 5255027

 Bakı şəh., İsmayıl Qutqasınlı küç., 86

 www.dost.gov.az